

Franzefoss Gjenvinning AS, avdeling Kristiansund
Postboks 53
1309 Rud

Oslo, 02.10.2023

Deres ref.:
Frode Sandøy

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2022/116
2023.0142.miljodir

Saksbehandler:
Rune Aasheim

Rapport etter tilsyn 18.-20. september 2023

Denne rapporten omhandler forhold som ble avdekket under tilsyn hos Franzefoss Gjenvinning AS, avdeling Kristiansund (heretter kalt Franzefoss Gjenvinning) (virksomhetsnummer: 998826985).

Rapporten består av følgende deler:

- Del 1: Resultatet av tilsynet
- Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse
- Del 3: Informasjon om tilsynet
- Del 4: Annen informasjon

Del 1: Resultatet av tilsynet

Denne delen gir en oversikt over resultatet av tilsynet og hva dere må gjøre til gitte frister. Nærmere beskrivelse er gitt i [del 2](#).

Miljødirektoratet avdekket avvik som dere må rette snarest

Miljødirektoratet avdekket følgende avvik under tilsynet:

- Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til vann og luft i 2022 og 2023

Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov. Vi ser alvorlig på den delen av avviket som gjelder utslipp til vann.

Franzefoss Gjenvinning må snarest rette opp avviket. Dere må sende Miljødirektoratet en skriftlig tilbakemelding som viser hvordan avviket er rettet innen 20. november 2023.

Miljødirektoratet påpeker anmerkninger

Vi har følgende anmerkning:

- Virksomhetens oppfølging av avvik kan forbedres

Anmerkning er et forhold som vi mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke er manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Dere må betale gebyr

Franzefoss Gjenvinning må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet.

Vi ber om tilbakemelding fra dere på epost

Vi ber om at dere sender all skriftlig tilbakemelding til post@miljodir.no ved Rune Aasheim. Merk svaret med saksnummer 2022/116 og tilsynsnummer 2023.0142.miljodir.

Del 2: Miljødirektoratets vurdering og begrunnelse

Avvik: Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til vann og luft i 2022 og 2023

Dette er et avvik fra følgende krav gitt i regelverket

- Tillatelse etter forurensningsloven for Franzefoss Gjenvinning AS, Husøya, punkt 2.2 "Plikt til å overholde grenseverdier", punkt 3 "Utslipp til vann" og punkt 4 "Utslipp til luft"
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 10 "Forbrenning av avfall"

Beskrivelse av krav

Tillatelsen, punkt 2.2 inneholder krav om at alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstidene.

Tillatelsen, punkt 3.1 inneholder grenseverdier for prosessutslipp av komponenter til vann. Kravene er gitt som konsentrasjonsgrenser i mg/l pr. døgn for 20 komponenter. For 12 av disse komponentene er det i tillegg mengdegrenser i kg/år.

Tillatelsen, punkt 4.1.1 inneholder grenseverdier for utslipp av TVOC og NH₃ fra det biologiske rensenanlegget. Punkt 4.1.2 inneholder krav om at forbrenningen av spillolje skal overholde grensene i avfallsforskriften § 10-15.

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Franzefoss Gjenvinning kontrollerer utslippene til vann ved målinger av ulike komponenter hver måned, hvert halvår eller hver 2. uke. Prøvetakingen blir gjennomført med en tidsproporsjonal automatisk prøvetaker. Prøvene blir analysert ved et akkreditert laboratorium. I tillegg utfører virksomheten interne målinger av TOC og suspendert stoff daglig.

Et akkreditert firma gjennomfører halvårlige manuelle målinger av utslippene til luft av TVOC og NH₃ fra det biologiske renseanlegget og av CO, TOC, HCl, HF, SO₂, NO_x, støv, metaller og dioksiner fra forbrenningen av spillolje. Et kontinuerlig måleinstrument måler utslippene av CO, TOC, HCl, HF, SO₂, NO_x og støv fra forbrenningsanlegget.

Virksomheten har hatt ulovlige utslipp til vann og luft i 2022 og 2023. Tabellen under gir en oversikt over hvilke komponenter i utslippet til luft og vann i 2022 og 2023 som overskred konsentrasjonsgrensene i tillatelsen. Tallene gjelder målinger med midlingstid døgnet.

VANN Prosessutslipp		2022			2023		
Komponent	Grense mg/l	Antall målinger	Antall over- skridelser	Overskridelser (mg/l)	Antall målinger	Antall over- skridelser	Overskridelser (mg/l)
Nikkel	0,25	18	13	0,26–0,52	12	8	0,26–0,48
PFAS	0,004	14	7	0,011–0,027	6	2	0,007–0,008
Nitrogen	60	3 (10)	3	74-220	17	17	73-270
SS	60	5 (12)	4	98–1600	23	8	62-189
Fenolindex	0,05	4 (9)	4	0,5–3,9	14	4	0,27–2,70
Olje	10	31	1	25	25	0	
AOX	1	9	1	1,9	16	0	
TOC	750	26	0		26	1	1110
Krom	0,01	12	0		12	2	0,13–0,17
Fritt cyanid	0,02	8	0	2	16	2	0,03–0,04

LUFT Forbrenningsanlegg		2022			2023		
Komponent	Grense mg/Nm ³	Antall målinger	Antall over- skridelser	Overskridelser (mg/Nm ³)	Antall målinger	Antall over- skridelser	Overskridelser (mg/Nm ³)
TOC	10	358	65	11-22	243	40	11-37
HCl	10	358	8	12-70	243	6	11-15
NO _x	200	358	22	203-312	243	41	201-400
SO ₂	50	358	2	53 og 82	243	0	
CO	50	358	17*	51-86	243	4*	52-141

* Utslipet av CO var lavere enn grenseverdien for 95,9% av døgnverdiene i 2022 og 98,4% i 2023. Kravet er 97%, jf. avfallsforskriften § 10-23 punkt c

LUFT Biologisk rensesanlegg				
Komponent	Grense mg/Nm ³	2023		
		Antall målinger	Antall over- skridelser	Overskridelser (mg/Nm ³)
NH ₃	0,3	1	1	14,7
TVOC	10	1	1	42

Virksomheten har gjennomført flere tiltak for å redusere utslippene til vann og luft, blant annet:

- Nytt rensetrinn ble etablert for prosessvann i desember 2022. Rensetrinnet benytter magneter som fjerner partikler fra vannet.
- Nytt røykgassfilter ble etablert i 2020 tilknyttet utslipp til luft fra forbrenningsanlegget. Bikarbonat blir tilført filteret manuelt for å redusere utslippene av HCl og SO₂
- Lav-NO_x-brennere ble satt i drift på de tre oljeovnene i 2020 for å redusere utslippet av NO_x til luft
- Filter med aktivt kull ble installert på utslipp til luft fra lagertankene for spillolje i 2015 for å redusere lukt til omgivelsene.

Virksomheten har planlagt nye tiltak for å redusere utslippene ytterligere, blant annet:

- Møte med leverandører av rensesystemer for å redusere utslippene av nitrogen, PFAS, nikkel og fenoler til vann.
- Virksomheten skal gjennomgå måleresultatene fra de kontinuerlige målingene til luft for å anmerke målinger som er gjort under unormale driftsforhold, slik at disse ikke blir med i beregningen av ulovlige utslipp.

Ifølge avfallsforskriften, kapittel 10 gjelder utslippsgrensene til luft fra forbrenningsanlegget bare ved ordinær drift, dvs. når forbrenning av spillolje foregår. I tillegg gjelder utslippsgrensene for CO og TOC, og støvgrensen er 150 mg/Nm³, ved teknisk uunngåelige forstyrrelser eller svikt i rensesanlegg eller måleutstyr. Under disse forholdene skal forbrenning av avfall ikke fortsette uavbrutt i mer enn 4 timer. Den samlede driftstid under slike forhold skal være mindre enn 60 timer over en løpende ettårsperiode, jf. avfallsforskriften § 10-29.

Anmerkning 1: Virksomhetens oppfølging av avvik kan forbedres

Observasjoner under tilsynet og vår vurdering

Franzefoss Gjenvinning benytter Landax for blant annet oppfølging av ytre-miljøhendelser. Systemet tar over for systemet TQM, som virksomheten tidligere har benyttet. I en overgangsperiode benyttes begge systemene for registrering, men ingen hendelser registreres i begge systemene. Landax er godt implementert på virksomheten, men bruken kan forbedres.

Registrering av utslipp til luft

Registreringene i Landax inkluderer alle ulovlige utslipp til vann, mens de fleste overskridelser av utslippsgrenser til luft ikke er registrert der. En del av kravene i avfallsforskriften kapittel 10 er utformet slik at det må avgjøres i ettertid om ulovlige utslipp har forekommet eller ikke.

Virksomheten har derfor valgt å følge opp overskridelser i månedsmøter. I referatene fra disse møtene finnes en oversikt over alle registrerte utslipp. Utslippene blir også registrert fortløpende i et excel-skjema der utslippsgrenser er angitt. For å sikre lik oppfølging av utslipp til luft og vann, kan virksomheten vurdere om også ulovlige utslipp til luft skal registreres i Landax.

Beskrivelse av tiltak

I Landax er det valgt en ansvarlig for å følge opp hendelser. En hendelse kan følges opp ved planlegging og gjennomføring av tiltak med en ansvarlig rolle/person og en tidsfrist. Under gjennomgangen av systemet i tilsynet ble det vist flere hendelser som var lukket uten at det var fordelt tiltak med ansvarlige og frister. I disse tilfellene var det først foreslått et mulig tiltak, og deretter ble hendelsen lukket. I lukkingen er gjennomført tiltak beskrevet på nytt.

Franzefoss Gjenvinning kan benytte tiltaksdelen av Landax i større grad. Dette vil gi en bedre oversikt over hvordan hendelser følges opp underveis, og sikre at korrekt rolle/person vet hva som forventes innen gitte tidsfrister.

Vedtak om gebyr

Miljødirektoratet vedtar at Franzefoss Gjenvinning må betale et gebyr på 149 800 kr for tilsynet. Dette tilsvarer sats 3 for flerdagstilsyn og er gitt på bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk. Vedtaket er gitt med hjemmel i forurensningsforskriften § 39-8.

Dere vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen.

Miljødirektoratet er pålagt å ta gebyr for tilsyn på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Vi viser til varsel om gebyr 18. september 2023 og til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Dere har rett til å klage

Dere har rett til å klage på vedtaket. Retten til å klage er gitt i forvaltningsloven kap. VI. En klage bør være skriftlig begrunnet og må sendes til Miljødirektoratet innen tre uker etter at dere mottok dette brevet. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsatt ovenfor må betales inn. Dersom vi tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

Del 3: Informasjon om tilsynet

Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet er gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Vår hjemmel til å føre tilsyn er forurensningsloven § 48. Rapporten gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av Franzefoss Gjenvinning sitt miljøarbeid eller miljøstatus.

Tilsynet er en del av Miljødirektoratets risikobaserte tilsyn.

Tilsynet ble gjennomført som en revisjon. En revisjon er en systematisk kontroll av virksomhetens styringssystem. En revisjon omfatter gjennomgang av virksomhetens relevante dokumentasjon, intervjuer og verifikasjoner.

Revisjonen omfattet følgende aktiviteter:

- Åpningsmøte: Informasjon fra Miljødirektoratet om gjennomføringen av revisjonen
- Intervjuer og verifikasjoner.
- Avsluttende møte: Oppsummering med presentasjon av resultatene.

Fra Miljødirektoratet deltok

- Rune Aasheim
- Arnstein Flatlandsmo
- Åsmund Monsen
- Linda Nordstrøm

Kontaktperson hos Franzefoss Gjenvinning

- Frode Sandøy

Anlegg kontrollert

Følgende anlegg tilhørende Franzefoss Gjenvinning ble kontrollert under tilsynet:

- Franzefoss Gjenvinning AS, avdeling Husøya, Kristiansund

Tema kontrollert

Følgende tema ble kontrollert knyttet til Forurensende aktivitet:

- Utslipp til vann og luft, inkludert måleprogram
- Avfallshåndtering
- Internkontroll, herunder miljørisikovurdering og avviksbehandling

Regelverk

Tilsynet omfattet følgende regelverk:

- Tillatelse etter forurensningsloven for Boliden Odda AS, gitt 31. mai 2017, sist endret 3.mars 2023
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften), kapittel 10 Forbrenning av avfall

Fremlagt dokumentasjon

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold under tilsynet:

- Måleprogram til luft og vann for Franzefoss Gjenvinning, anlegg Husøya, sist endret 4. juli 2023
- Egenkontrollrapport 2022 for Franzefoss Gjenvinning, anlegg Husøya
- Risikoanalysekjema, sist endret 30. juni 2023
- Veileder til risikoanalyser, inkludert akseptkriterier
- Resultater fra målinger til luft og vann og 3.partskontroller i 2022-23
- Prosedyre for mottak, lagring og behandling av farlig avfall, sist endret 23. august 2023

Del 4: Annen informasjon

Rapporten vil være offentlig tilgjengelig

Denne rapporten er tilgjengelig for offentligheten via Miljødirektoratets postjournal på miljodirektoratet.no, i tråd med offentlighetsloven.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Einar Knutsen
seksjonsleder

Rune Aasheim
tilsynsleder

Kopi til:

- Statsforvalteren i Møre og Romsdal
- Kristiansund kommune